TUNTURILATU 3/2012

Ismo Mussaari



Tiskivuoroaan odottelemassa Ella, Olivia, Veikko, Aada, Pekka ja Veikko. Tositoimissa ovat Pauli ja Leevi. Eikä se tiskaaminen taida miehistäkään niin ikävää puuhaa olla!

Vaarit ja vauvat puuhastelivat yhdessä

Vauvasta vaariin ja muorista mukeloon -leiri keräsi Susikyröön uutteran joukon isovanhempia ja jälkikasvun jälkikasvua. Lapsia oli 15, aikuisia 18. Säät onneksi suosivat –samoin sääsket– ja leiri pystyttiin toteuttamaan ennakkosuunnitelmien mukaisesti. 12 kilometrin vaellusreitti Pahakuruun oli monelle leirin kohokohta. Ja leiriläiset saivat myös kokea sen, millaista on kulkea auringonpaisteessa, hyttysten syötävänä ja pienessä vesisateessa.

6



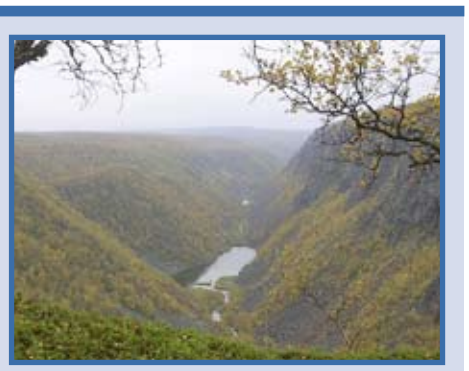
Hiihtoäijät ladulla 3



Huoletta vaelluksella 4



Leiripäivillä Kolovedellä 6



Kumpe taipaleella 12

PUHEENJOHTAJALTA

Vava



Pahkalan Raimoko sen aloitti joskus aika kauan sitten. Ainakin hänen aikanaan. Puhuttiin aina, että nuoria pitää saada mukaan mutta mistä. Ja kun ei löydy pitää tehdä itse niitä nuoria uittamalla heitä vaivihkaa Susikyrössä tähän tunturilatulaiseen maailmaan.

Vauvasta vaariin on tuon jokavuotisen leirin nimi. Nomen est omen, osallistujina ovat lapset ja heidän kanssaan isä ja äiti ja/tai vaari ja mummu. Kaikki käy.

Kun kuuntelee leirin vetäjien tarinoita, avautuu näkymä, joka ilmiselvästi on viisas ja kantaa kauas. Niin lapset kuin vanhemmat ja isovanhemmat ja leirin vetäjät ovat viihtyneet ja nauttineet.

Lapset ja vanhemmat/isovanhemmat nauttivat retkeilyllisestä yhdessäolosta upeassa Susikyrömaisemassa, jossa koko ajan oppii jotain uutta. Miten luonnon ja toisten ihmisten kanssa pelataan.

Opitaan monenlaisia varhaisretkeilyn taitoja, käydään tunturissa ja ollaan siellä jopa yötä.

Leirin vetäjät ilmiselvästi nauttivat kättensä töistä vaikka ollaan palkatta liikkeellä ja pitää herätä aamulla anivarhain puuron keittoon. Kanssaihmisten hyväksi tehtävä työ ei juurikaan tunnu työltä vaikka yöunet vähiin jäävätkin.

VaVasta on pikku hiljaa kehkeytynyt tunturilatulainen brändi. Jokavuotinen tapahtuma, jonka vetovastuu kiertää kerholta toiselle ja jonka puitteissa ”koulutetaan”kerta toisensa jälkeen uusia ”sudenpentuja”.

Toivokaamme, että heidät aikanaan nähdään Tunturiladun jäseninä, jotka sitten jossain vaiheessa ovat valmiita vetämään uusia VaVoja. Ja kun uusi huoltorakennus valmistuu Susikyröön, edellytykset leirittämiselle sen kuin paranevat.

On syvä syy odottaa, että kukin kerho vuorollaan ottaisi vetovastuun VaVa-leirin vetämisestä.

Geatki veti tämän kesän leirin ja kotiuduttuaan sieltä Ojalan Satu hihkui innoissaan, että tämä oli aivan upea tapahtuma, josta soisi jokaiselle osasen.
Iso kiitos Sadulle ja Sadun joukoille tämän vuotisesta ja kaikille Sadun edeltäjille aiemmista. Olette tehneet huiman hienoa työtä.

Mietiskelen, että näille VaVa-leirin läpikäyneille pitäisi perustaa jokin oma ”susirääthy”, jotta eivät pääse karkuun. Jossain yhteydessä ehdotin ”Sudenpentua”, mutta niin hyvin kuin se sopisikin, se nimike on jo varattu.

Onko olemassa jotain saamenkielistä –tai miksei tietysti suomen kielistäkin– samaa asiaa tarkoittavaa toista sanaa?

Meidän saameväki varmaan osaa sanoa ainakin saamenkielisestä versiosta.

Susiasiahenkilöverkosto voisi miettiä saisiko sellaisen ”rääthyn” pystyyn.

Tulosmaa

Eino Heikki Luhas

s. 31.1933 Padasjoella k. 29.5.2012 Imatralla

Ei ole väliä, kuinka monta retkeä
olemme yhdessä tehneet.
Olemme retkeilleet yhdessä.

Ei ole väliä, kuinka monta lastenlasten
syntymäpäivää vietit.
Sait nähdä meidän kasvavan isoiksi.

Ei ole väliä, kuinka usein vaihdoit
partaa pienimpien lasten kanssa.
Lopuksi pitkä parta kasvoi oikeaan leukaan.

Ei ole väliä, kuinka monta
lapsenlapsenlapsesi kierähdystä ja hymyä
ehdit nähdä.
Ehdit nähdä lapsenlapsenlapsesi,
neljännen sukupolven.

Ei ole väliä, kuinka monta valokuvaa otit.
Olet mukana meidän muistoissa.

Ei ole väliä tiedämmekö,
mitä kaikkea olet tehnyt.
Olet vaikuttanut meidän elämään.

Ei ole väliä, kuinka monta vaellusta
olemme ehtineet yhdessä tehdä.
Olet ollut mukana kaikilla ja
olet myös tulevilla.



Mutta sillä on väliä, että olet ollut
meidän pappa/ystävä
ja kiitämme sinua siitä.

***Maija Pakarinen**, Einon lapsenlapsi*

KANNESTA KANTEEN

Alta vita – porokulttuurin ja Lapin luonnon tietosanakirja

Poromiesperimän omaava **Martti Anneberg** oli havainnut, ettei Suomessa, Ruotsissa eikä Norjassa ole kirjoitettu poroelinkeinoa koskevaa sanakirjaa.

Alta vita -kirjaan on koottu tuhansia hakusanoja, jotka avaavat lukijoille porotalouden termistön moninaisuudessaan. Kirjasta selviää, miten saamen kieli sekä myös Lapin ja Peräpohjolan murteet kuvaavat yhdellä sanalla sen, mihin suomen yleiskielellä vaaditaan useita sanoja tai jopa lauseita.

Kirjan termistö on kattava, sillä siinä esitetään 3825 termiä, sanaa tai nimeä, joista porotalouteen liittyviä on 2569. Maastoa ja vesistöä kuvaavia nimiä on 724, lumesta ja jäästä kertovia sanoja 262. Lisäksi on säästä ja kelistä kertovia sanoja 270. On kuitenkin syytä todeta, että tämä ei ole saamen sanakirja.

Porotaloustermeillä on ennen kaikkea käytännön merkitystä eikä niistä pidä luopua, koska ne ovat virallisia suomen kielen sanoja. Lisäksi elinkeinoa koskevien sanojen ja termien tunteminen on ollut ja on edelleen välttämätöntä poromiehille.

Suomenkielinen porotaloussanasto on havaittu tarpeelliseksi poromiesten edunvalvonnassa ja neuvotteluissa viranomaisten kanssa. Korvamerkitkin on selvitetty kuvin ja sanoin.

Tätä kirjaa lukiessa avautuu moni Lapin kartoissa oleva sana ja saamelaisuutta vaalivan tunturilatulaisen on syytä myös perehtyä tämän kirjan antiin.

Kirjassa on yhteensä 228 sivua, joista sanastoa on 205 sivua.

Kirjan loppuosassa on sääenteitä, poromiesten uskomuksia, viitteitä, kirjallisuuslähteitä ja paliskuntien kartta. Mäntykustannuksen kustantamaa kirjaa suosittelen jokaisen saamelaisuudesta ja porotaloudesta kiinnostuneen hankittavaksi.

Tällöin voi tarkistaa, mitä tarkoittaa, kun ”kultasormus kirkastuu”.

Antti Karlin



Hiihtoäijät hengähtävät: Veikko Parkkinen ja Wolfgang Gärtner.

Kolbman vanhat herrat ja lady Susikyrössä

Huhtikuun viimeisellä viikolla oli Tunturikerho Kolbman vanhoilla vaeltajilla tilaisuus viettää kokonainen hiihtoviikko Susikyrön ja Pallastunturein upeissa maisemissa.

Tällä kertaa viisimiehinen ryhmämme, jota täydensi itävaltalainen retki- ja kiipeilyveljemme Wolfi - Wolfgang Gärtner, piti tukikohtanaan Susikyrön Koira-Oskari-kämppää ja nautti viikosta täysin rinnoin, vaikka sää ei aivan paras mahdollinen ollutkaan.

Joukkomme itseoikeutettu johtaja on tunturilatulaisten hyvin tuntema Stuorra-Ykä –**Yrjö Suuniittu**. Hänen toimintansa mm. Tunturiladun puheenjohtajana ja Susikyrön kehittäjänä ei esittelyjä kaipaa.

Joukkomme on 1970-luvun alusta talvisin tehnyt hiihtovaelluksia eri puolilla Suomen, Ruotsin ja Norjan Lappia, kiipeillyt syksyisin Italian ja Slovenian Alpeilla sekä patikoinut Madeirankin vuoripoluilla ja levadoilla. Eivät hullumpia reissuja nekään, vaikka vaimoväkikin oli mukana!

Retkeilyvälineet ja miehet ovat neljässäkymmenessä vuodessa muuttuneet – onhan joukkomme keski-ikä pitkälti yli seitsemänkymmenen. Poikamainen huumori ja kohtalainen kunto ovat kuitenkin mahdollistaneet kulkemisen ilon ikävuosista huolimatta.

Yhdestä seikasta allekirjoittanut on salaa mielissään. En nimittäin koskaan ole ollut mikään erinomainen mäenlaskija.

Nuorempana katselin kateellisena kun esimerkiksi Antti-, Mikko- ja Ykä-veljemme päästelivät täysillä tunturinkupeita alas itse jarrutellessani nilkat turtina ja jalat tönkköinä menoani toivoen pysyväni pystyssä, usein onnistumatta.

Tällä kertaa oli naurussa pitelemistä seuratessani tovereideni laskettelemista Röönninkurua alas. Taisipa Antti kantaa osan matkasta suksiaan ja talsia arvokkaasti rinnettä alaspäin. – Ajat muuttuvat ja me niiden mukana, sanoivat jo vanhat roomalaisetkin!

Muutoin on todettava hiihtourien ja latuverkoston olevan nykyisin erinomaiset Susikyrön ympäristössä.

Kiitollisena tervehdin latukoneen kuljettajaa kavutessani umpilumessa kohti Montellin kämppää. Koneen jälkeen aukesi mahtava paana, mitä pitkin oli mukava ylös mennä ja alas lasketella. Kuka laski kuka ei! Hyviä uria olikin mukava hiihdellä lomaviikkomme aikana eri suuntiin.

Susikyrö on ollut useasti hiihtovaelluksiemme päätepiste, välietappi kalareisuille ja patikkavaelluksille sekä susiaisten pitopaikka, missä on vierailtu vain päivä pari. Nyt oli mukava muistella menneitä vuosikymmenten takaa ja nauttia tukikohdan rauhasta.

Sauna lämpeni tietenkin joka ilta. Oli vain yksi ongelma: Villachin poika Wolfi oli kovin saunamies porukassamme.

Meillä oli täysi työ viiden miehen voimin ylläpitää suomalaisten saunojamainetta. Huomasinpa usein jääneeni yksin edustamaan joukkoamme lauteille Wolfin nauttiessa tyytyväisenä ähisten kiukaan lämmöstä.

Wolfilla onkin kotonaan erinomainen sauna, missä tilanne on ollut samanlainen keskinäisessä ”saunamaaotte-lussamme”.

Oli harvinaista, että lomaviikkomme aikana Susikyrössä oli lisäksemme vain neljä muuta satunnaista yöpyjää. Mutta olihan meillä Heliskä – kaikkien tuntema Kolbman grand old lady, **Helinä Saarinen** – tunnettua hiihtäjäsukua, joka yksin emännöi viikkomme aikana Susikyrön vanhaa kämppää.

En uskalla naisten ikiä esitellä, mutta reippaasti Heliskä suksiretkiä teki – Montellin kämpälle useammankin kerran, vaikka keli ei aina niin hyvä ollutkaan. Muun ajan hän askaroi jonkun kohennusasian kimpussa ja juttu luisti niin kuin asiaan kului! Heliskän läsnäolo piristi viikkoamme erinomaisesti.

Kaiken kaikkiaan on todettava, että Susikyrö on suurenmoinen lahja meille tunturilatulaisille. Vuosikymmenien aikana tukikohtamme on vaan kohentunut. Kaikki on säilytetty ja rakennettu pieteetillä aitous säilyttäen. Rakennettava uusi huoltorakennus tuonee erinomaisen lisän hienon retkikeskuksemme mahdollisuuksiin.

Kiitollisina muistelimme ja ajattelimme Susikyrön edesmenneitä ja nykyisiä korjaajia ja rakentajia!

Teksti **Veksi Parkkinen**
Kuvat **Stuorra-Ykä**

KERHOVIIKOT LAPIN KÄMPILLÄ



VUOSI 2012

1.9.- 8.9.	Kuovza kerhoviikko, Susi-Kiisa
8.9.-15.9.	Njelljan kerhoviikko, Susi-Kiisa
8.9.-15.9.	Login kerhoviikko, Susi-Talas
15.9.-22.9.	Tsietsan kerhoviikko, Susi-Kiisa
15.9.-22.9.	Owlan kerhoviikko, Susi-Talas

VUOSI 2013

16.3.-23.3.	Tsietsan kerhoviikko, Susikyrö
6.4. - 13.4.	Login kerhoviikko, Susikyrö
31.8.- 7.9.	Kavtsin kerhoviikko, Susi-Kiisa
7.9. - 14.9.	Ovtsin kerhoviikko, Susikyrö
7.9. - 14.9.	Login kerhoviikko, Susi-Talas



Auringon kilossa. Vasemmalta Wolfgang Gärtner, Antti Ikonen, Mikko Latva, Raimo Mäkelä, Veikko Parkkinen ja erämaan vieras mies.

Harmaantuneen Lapinkävijän mietteitä

Tapasin Vanhan Vaeltajan tunturissa. Sukeutui välillemme keskustelu tai oikeammin – hän tarinoi ja minä kuuntelin. Hänen kokoiltaisen – osin yöhönkin venähtäneen jutustelunsa aiheena oli erämaan muuttuminen, aidon tunnelman häviäminen korkeitaan jossakin kiveliön kätköIssä harmaana kyyhöttävän kämpän tanhuvilta enää tavoitettavaksi.

Ehkä näin onkin. Totta on, että kairaan kulkee yhä enemmän väkeä, joka on meluisaa ja jonka jälkiä reunustavat karamellipaperit, appelsiinin kuoret, tyhjentyneet säilykepurkit yms. Toista se oli ennen – kuten Vanha Vaeltaja sanoi – jolloin suorastaan pikkutarkasti noudatettiin Kulkijan käskyjä, erämaan kaikkia – kirjoittamattomiakin lakeja.

Entisajan kulkijat vaelsivat nöyrinä ja hiljaisina kehnoine karttoineen tai ilman niitäkin. Ei heidän jälkeensä jäänyt törkyä nuotiopaikoille.

Pyhä oli heille erämaa. Vanhan Vaeltajan mieli herkistyy näin vanhoja muistellessa. Ei tunnu mukavalta tietoisuus siitä, että kirveen koskemattomat erämaat alkavat olla taakse jäänyttä aikaa. Muistoissa ja mielikuvituksessa niissä kuitenkin voi vaellella.

Ajatuksille ei kukaan ole aitoja asettelemassa. Voi nousta korkealle tunturille ja sielun silmillä nähdä maiseman, mieleisekseen sen ajatella. Voi valita retkikumppanikseen vaikka ikuisille tuntureille siirtyneen toverin, ei se haittaa. Sääkin on aina sopiva: ei lotise sade, ei pure räkkä, eikä vilu värisytä.

Tarinoinnin välillä taukoillessa vaivuin minäkin muistoihin, joissa nuorena kuljin kairaan selässä raskas, olkapäitä hiertävä rinkka. Silloin näin tunturit uusina, ehkä vähän pelottavinakin. Kaukaisuudessa sinertävän kairan salaperäisesti kutsuvana Eldoradona.

Silloin luikersi kapea polku joen varsia, missä nyt leveä valtaraitti johtaa luksuskämpältä toiselle. Olihan se tunnelma silloin toisenlainen. Harmaa, maisemaan sopeutuva kämppäkin oli harkiten pystytetty kauniille paikalleen, viihdyttävästi solisevan puron partaalle.

Silloin tuntuivat etäisyydetkin toisenlaisilta. Tien varresta kun läksit, oli muutaman hetken kuljettuasi erämaa ottanut sinut suojaansa. Nyt törmäät vielä illan suussa kämpään, jonka ovi käy yhtenään ja kämpän siljo kiehuu puheensorinaa ja naurunremakkaa, saattaapa sisältä löytyä sinua palveleva kioskikin.

Ehkä näin on hyvä. Ehkä tämä kuuluukin nykypäivään. Ehkä tämä – hiukan katkerakin ”muistelus” – onkin vain iän mukanaan tuomaa pessimismiä.

Ajatuksia, josta kumpuaa huoli erämaiden kohtalosta. Lakisääteisesti on kuitenkin luotu pohja, jonka turvin erämaiden tulevaisuus näyttää turvatulta. Nyt on vain meistä itsestämme kiinni, miten kehitys tästä eteenpäin jatkuu.

Pystymmekö ”valistuneina” käyttäytymään vanhojen kulkijan käskyjen hengen ja kirjaimenkin mukaisesti, vai roskaantuuko kaira, lisääntyykö tangoa tunturissa soivat toosat autiotupien iltapuhteita saastuttamassa jne.

Tavoitammeko järjestäytyneenä eräretkeilyjärjestönä riittävän kattavasti kairaan kulkevat uudet retkeilijäpolvet voidaksemme levittää oikeaa, kokemuksen antamaa tietoa ja taitoa kairassa kulkemisesta.

Tunturisuden – jokaisen tunturilatulaisen esimerkillinen käytös on jo eteenpäin vievä voima.

Stuorra-Ykä

Huoletonna oli hyvä taivaltaa

Alppaslaiset ja Kuoktelaiset yhteisellä vaelluksella Evolta Hämeenlinnaan 25. - 27.5.2012

Huolettomana pakkasin rinkan ja varustauduin varaamaan paikan, jolla pääsen retkelle mukaan.

Meitä kuoktelaisia vaellukselle osallistui 8 ja alppaslaisia 7, siis 15 reipasta vaeltajaa.

Ensimmäinen yhteinen ilta vietettiin Mustajärven läheisyydessä oleva kodalla. Vatsat maistuvaa kalakeittoa täynnä vetäydyimme kuuntelemaan yön ääniä. Yöpuun osallistujat valitsivat kodan ja teltan välillä. Oma valintani oli teltta, johon vain pituussuunnassa pääsi sisään ja pois.

Kaikki olivat seuraavana aamuna virkeinä sovittuna aikana valmiina tutustumaan maastoon. Helppoa, kun vain päiväreppu keikkui selässä. Teuvon huoltoauto kuljetti muun painon.

Aamu toi suru-uutisia Hyvinkäältä, ampumistapaus. Onneksi läheisemme eivät olleet loukkaantuneet.

Kuljin porukan mukana paikasta toiseen luottaen kaiken sujuvan suunnittelun mukaisesti. Päivällä pidimme pitemmän tauon metsästysseuran kodalta, josta löysimme kuolleen pöllön, joka ei ilmeisesti ollut löytänyt tuloreittiään ulos.

Lauantain pitkä vaellus sujui mainiosti, kun tiesimme, että meitä odotti Onkijärvellä hyvä ruoka, sauna ja kaunis ympäristö Anteron ja Mallan kesäpaikassa. Jokainen sai nauttia olostaan tavallaan. Oli iloista seuraa, hyvää ruokaa. Saunan lämmössä vaelluksesta pakottavat lihakset rentoutuivat.

Viiden tähden hotelliaamiaisen jälkeen varustauduimme pikkureppuinemme matkaan. Vaelluksen päätepisteessä, Haitin metsänvartijan tilalla, Teuvon huoltoautoa odotellessa muistelimme vaellusta auringosta nauttien ja loput evästeet syöden,

Kiitän kaikkia kaikesta!
Outasusi 5, **Airi**

”Minä lennän
sinun lintujesi myötä,
sinun kettujesi myötä
haen suojaasi,
kasvata polkusi
umpeen metsä niin,
että en ikinä löydä pois.”

Matti Häppölä



Mustajärven kodalla Raili, Malla, Teuvo, Esa, Timo, Antero, Airi ja Eliisa.

Raija Niemi



Karttaa tutkimassa Timo, Janne, Antero ja Matti.

Taustatietoa vaelluksesta

Kanta-Hämeen alueella on yli 200 km merkittyjä polkuja, jotka muodostavat Ilvesreitin. Lisäksi Evolla on oma erillinen Ilvespolkunsa, jolla ei ole yhteyttä varsinaiseen Ilvesreittiin.

Nyt tehdyllä Alppaksen ja Kuokten yhteisellä viikonloppuvaelluksella selvitimme yhtä vaihtoehtoa, kuinka nämä olisivat yhdistettävissä.

Vaellus toteutettiin ”kevennettynä”. Mukana kannettiin ainoastaan päiväreppu, sillä muut tarvikkeet siirrettiin huoltoautolla Kiitokset Teuvolle tavaroiden kuljetustuesta.

Kerhojen yhteinen kevennetty kevätretki sovittiin alustavasti järjestettäväksi myös ensi vuonna kohteen ollessa Hämeenlinnan länsipuolella.

Kuokte on kiertänyt lähes Ilvesreitin keväisin järjestettävillä viikonloppuvaelluksilla muutamia pieniä poikkeuksia lukuun ottamatta.

Matti

Tunturilatulaiset Leiripäivillä Enonkoskella

Suomen Ladun Leiripäivien alkaessa perjantaina, oli tunturilatulaisia keskittynyt jo iltapäivällä melkoinen joukko samoille seutuville telttakylään.

Mukava miten olimme kaikki innostuneet lähtemään Enonkosken kauniisiin maisemiin viettämään leiripäiviä. Varmuudella tunturilatulaiseksi tunnistettiin noin kolmekymmentä. Kaiken kaikkiaan leiripäivillä oli osallistujia 400 – 500.

Menneitten vuosien huipuista on tultu melkoisesti alaspäin ja ensi vuonna ei kukaan ollut halukas ottamaan leiripäivävastuuta.

Lauantaina olivat avajaiset kosken partaalla, jonne saapui myös IPP pyörävaellus. Avajaisten jälkeen joukot hajaantuivat lentopalloon, norsupalloon, geokätköilyyn ja kuka minnekin.

Tsietsalaisista me, Marita, Eero ja Merja, kävimme osallistumassa Koloveden kansallispuistossa järjestettyyn luontopolkukisaan. Olimme varannet oman pienen soutuveneen mukaan, jolla oli mukava soutaa noin 8 km matka tehtävärasteille. Toisille osanottajille oli tarjolla kanootteja ja kirkkovenettä.

Lähtöpaikkana oli Kirkkoranta ja sieltä saimme kartan neljälle tehtävärastille. Ensin soudimme Laajakaarteeseen ja sieltä jatkoimme Ukonvuoren rasteille. Rasteilla oli yhteensä 12 monivalintakysymystä, jotka eivät olleet mitään helppoja. Kukaan 35 osallistujasta ei saanut kaikkia oikein; parhaalla oli 10 oikein.

Oli tunnistustehtäviä; linnunlaulusta mateen nahkaan, sekä kysymyksiä ”vanhoista asioista” kuten peninkulmasta, lylystä, pyydysvälineestä ja tietenkin Enonkoskesta. Semmoisia mukavia kysymyksiä, rastia ruutuun vaan ja niihin saimme sunnuntaina sitten oikeat vastauksetkin.

Jylhällä Ukonvuorella kävimme katsomassa kalliomaalausta ja kulkemassa pienen jyrkän luontopolun joka nousi aivan Ukonvuoren laelle. Olivatpa hirvetkin sinne osanneet ihan äskettäin papanoista päätellen. Näkyvyys laelta on huono luonnonvaraisena kasvavan puuston peittäessä hieman näkyvyyttä. Kalliomaalaus kertoo paikan olleen tärkeä kivikauden ihmiselle. Ukonvuoressa on ollut muinoin sauvakvartsilouhos.

Viikonloppu koostui erilaisista tapahtumista, oli urheilukilpailuja, lapsille metsämörriteltta, pyöräretki, savusaunan pystytys- ja lämmitysnäytös, sauvakävelyä ja jumppaa. Varmaan jokaiselle löytyi jotakin mukavaa.

Perjantai- ja lauantai-iltana oli myös liikuntatalolla tanssit, joten viimeistään siellä tuli liikuttua hyvän musiikin tahdissa. Tanssit keräsikin eniten osallistujia☺ Sää suosi tapahtumaa, sunnuntain vastaisena yönä satoi vähän, mutta ei haitaksi asti ja päättäjäisiin aurinko ilmaantui näkyviin.

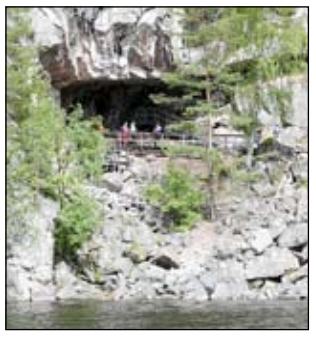
Merja Nuutinen ja Marita Jääskeläinen



Tsietsan luontopolkukisailijat.



Leiri pystyyn.



Ukonvuoren luola.

Käsivarren erämaasuunnitelma päivitetään

Kilpisjärven Mallan luonnonpuistolle ja Saanan alueelle on käynnistynyt hoidon ja käytön suunnitteluhanke. Käsivarren erämaa-alueen suunnitelmaa päivitetään. Suunnitelmien on määrä olla valmiina vuoden 2013 aikana. Metsähallitus laatii suunnitelmat.

Suojelu- ja erämaa-alueiden lisäksi suunnitelma-alue kattaa valtion hallinnassa olevat välialueet, joihin yleiskaavassa ei tulla osoittamaan rakentamista. Laajalle lausuntokierrokselle lähtevä hoito- ja käyttösuunnitelma on Metsähallituksen esitys hoidon ja käytön toteuttamiseksi alueella.

Hanketta varten muodostetun yhteistyöryhmän tarkoituksena on osallistuttaminen, jotta erilaiset alueiden käytön näkemykset voitaisiin huomioida laadittavissa suunnitelmissa. Yhteistyöryhmän tarkoituksena on saada esiin suunnitelma-alueen maankäyttöön liittyviä ongelmia ja löytää yhteisiä näkemyksiä ongelmakohtiin.

Hankkeen ensimmäisessä yhteistyöryhmän kokouksessa Kilpisjärvellä 30.5. tavoitteena oli kertoa suunnitteluhankkeen tavoitteista, kuulla eri käyttäjäryhmien näkemyksiä sekä tuoda esille maankäyttöön liittyviä ongelmia.

Yhteistyöryhmässä ovat edustettuna Enontekiön yrittäjät, Kilpisjärven yrittäjät, Suomen Latu/Tunturilatu, Kilpisjärven kyläyhdistys, Enontekiön kunta, Enontekiön riistanhoitoyhdistys, Enontekiön kalastusalue, Saamelaiskäräjät, Saamelaismuseo Siida, Paliskuntain yhdistys, Käsivarren paliskunta, Lapin luonnonsuojelupiiri, Helsingin yliopiston Kilpisjärven biologinen asema ja Johtti Sápmelaat.

Hoitosuunnitelman teon tukena käytetään Akwé:Kon-menettelyä, joka on Metsähallitukselle tulosohjattu alueiden käytön suunnittelumenetelmä saamelaisalueella.

Suomi on ratifioinut biodiversiteettisopimuksen, jonka tarkoituksena on turvata luonnon monimuotoisuuden säilyminen. Biodiversiteettisopimus tunnustaa alkuperäiskansojen ja luonnon monimuotoisuuden välisen suhteen.

Akwé:Kon–ohjeet liittyvät biodiversiteettisopimuksen toteuttamiseen (artiklat 8j ja 10 c). Vapaaehtoiset ohjeet ovat tarkoitettu sellaisten hankkeiden kulttuuristen-, ympäristö- ja sosiaalisten vaikutusten arvioinnille, joita aiotaan toteuttaa alkuperäiskansojen pyhillä paikoilla ja niiden perinteisesti asuttamilla ja käyttämillä maa- ja vesialueilla tai jotka todennäköisesti vaikuttavat näihin.

Suomessa menettely koskee saamelaisia ja saamelaisten kotiseutualueella toteutettavia hankkeita ja suunnitelmia. Menettelyn perusteella arvioidaan suunnitelmien tekoa koko suunnitteluvaiheen ajan.

Metsähallituksella on velvollisuus perustella, jos Akwe:Kon menettelyä ja ohjeistusta ei huomioida suunnitelmissa. Akwé:Kon- menettelyssä tarkastellaan saamelaiskulttuurin kannalta tärkeitä asioita ja niitä uhkaavia tekijöitä. Saamelaiskäräjien kanssa on neuvoteltu ohjeiden soveltamisesta ja työskentelytavasta.

Erillistä Akwé:Kon- työryhmää ei muodosteta vaan Saamelaiskäräjien nimeämät edustajat edustavat asiantuntemuksellaan suunnitelmien vaikutuksia saamelaiskulttuuriin.

Kokouksessa keskusteltiin suunnittelualueiden tärkeimmistä arvoista ja niitä uhkaavista tekijöistä.

Jokainen yhteistyöryhmän jäsen esitti peräjälkeen yhdestä kolmeen edustamalleen ryhmälle tärkeää arvoa ja niitä uhkaavia tekijöitä. Arvoissa tulivat esille mm. puhdas luonto, luonnon monimuotoisuus, erämaat, tunturit, saamelaiskulttuuri, elinkeinot, turismi ja poronhoito. Uhkista nousivat esille mm. luvaton maastoliikenne, maaston kuluminen ja eroosio, liiallinen rakentaminen, ylilaiduntaminen, elinkeinojen liikarajoittaminen, kaivostoiminta, jätehuolto, pien- ja suurpedot.

Lopuksi käytiin keskustelu arvoista ja uhkista. Keskustelusta poimin seuraavan kommentin:

–Käsivarren alueen kasvillisuus on ylilaidunnettu. Kasvillisuus on muuttunut ja monimuotoisuus kärsinyt, kun kasvilajit häviävät. Turistit pitää ohjata käyttämään tiettyjä reittejä, jotta luonto säilyisi. Pitää ajatella pitkäjännitteisesti. Maisemat ja kasvillisuus pitää säilyä, koska alue on niin ainutlaatuinen.

Suunnittelu jatkuu seuraavalla kokouksella 25.9. Karesuvannossa.

Tiedoksi että Saanan luonnon ystävät ry (Luomus) on 19.7. tehnyt aloitteen Ympäristöministeriölle Käsivarren alueelle perustettavasta Suurtuntureiden kansallispuistosta.

Ehdotettu puisto kattaisi Saana-tunturin ympäristön ja Käsivarren erämaa-alueen pohjoisen suurtunturiosan.

Toteutuessaan uusi kansallispuisto olisi yksi maamme suurimmista. Kansallispuistoaloite on luettavissa kokonaisuudessaan Saanan luonnon ystävien nettisivuilla:

http://saananluonnonystavat.fi/?p=437

Jos haluat 30.5. kokouspöytäkirjan tai kertoa omia ajatuksiasi suunnittelusta alueesta niin olen iloinen, jos otat yhteyttä minuun (hannu.liljamo(at)gmail.com). Tarvitsen tukeasi osallisuuteeni yhteistyöryhmässä.

Hannu Liljamo
Suomen Latu/Tunturilatu/Owla



Hannu Liljamo Owlasta edustaa Tunturilatua suunnittelutyöryhmässä.



Lapsena opittu tapa marjastaa vie monet aikuisinakin metsäretkille.

Opi tuntemaan luonto ja suojele sitä

Talvivaelluksella 1995 Haltille sään tunturissa ollessa erittäin huonon olimme Suomen puolen Somaksen autiotuvalla iltatoimissa. Sisään täynnä vaeltajia olevaan tupaan tupsahti kaksi miesvaeltajaa, jotka ruokailtuaan totesivat ”Tunturisusi ei sisällä nuku” ja poistuivat tuvasta.

Sen koomin emme enää heitä nähneet. Vuosia myöhemmin liityttyäni Tunturilatuun olen ymmärtänyt mitä tuvasta poistuneiden vaeltajien sanat tarkoittivat. Varaudu aina pahimman varalle.

Minutkin on hyväksytty tunturinkävijänä tunturisusijärjestelmän oikeaan räätyyn. Tutustuttuani tunturisusijärjestelmään olen ylpeä osallisuudestani. Toivon, että mahdollisimman moni kokisi vastaavan.

Tunturiladussa meillä on oiva mahdollisuus tunturisusijärjestelmän avulla vaikuttaa suomalaistemme luontotottumuksiin ja liikkumiseen. Kunnioitaa tuntureita.

Elämme aikaa jolloin lisääntyvässä määrin on vaarana että suomalaiset etääntyvät luonnosta. Yhä harvempi lapsi saa mahdollisuuden tutustua metsään. Nuotion elävä tuli makkaranpaiston myötä on lapselle kokemus, jota hän ei tule unohtamaan.

Retki marjametsään sekä poimitut marjat ämpärissä, mustikan värjäämät sormet ja itse poimitut marjat omassa suussa auttavat ymmärtämään luonnon merkityksen ja sen monimuotoisuuden.

Aikanaan ilman luontokokemuksia aikuiselle ei oman perheen muodostettuaan tule välttämättä mieleenkään viedä omia lapsiaan metsään ja marjaan.

Luontoon tottumattomuus näkyy myös lisääntyvinä varusmiespalveluksien keskeyttämisinä.

Sinulla on mahdollisuus olla vaikuttamassa luontoarvojen merkityksen lisäämiseksi yhteiskunnassamme toki omat voimavarasi huomioiden. Tavataanhan me susiaisissa.

Hannu Liljamo
Outasusi 38

Susimerkki on pääsylippu susien kokoukseen

Tunturiladun johtokunta esitti kerhoille muinoin toiveen Susihenkilön nimeämisestä hoitamaan kunkin kerhon Susiasioita. Puolet kerhoista sai nimettyä kyseisen toimihenkilön.

Suuri kunnia näille kerhoille aktiivisuudesta. Näiden kahdeksan lisäksi kutsuin Tunturiladun puheenjohtaja kaksikon ja susivaliokunnan puheenjohtajan tähän Susifoorumiin.

Kevään ja alkukesän aikana kyseinen ryhmä on käynyt ajoittain vilkastakin keskustelua niin susiaatteesta, kun muustakin järjestöä koskevasta kehitystarpeesta. Mielipiteet ovat sinkoilleet ja monia asioita on tarkasteltu uusista näkökulmista. Tuskinpa tästä on ainakaan haittaa järjestölle ollut. Toivon päinvastoin Susivaliokunnan saavan uusia eväitä omaan toimintaansa.

Yksi selkeimmin esille tulleista mielipiteistä susiaatetta ajatellen on se, että kerhojen vetäjien on tunnettava aitoa kiinnostusta Tunturiladun arvoihin. Tätä tietynlaista kylähulluutta soisi näiden susiasiahenkilöiden edustavan. Kerhojen kannattaisi muutenkin miettiä syntyjä syviä ensi vuoden toimintasuunnitelmaansa rustatessa.

Susifoorumiin mahtuu mukaan sielä puuttuvien kahdeksan keron edustajat. Heitättekö siis rukkaset kaivoon vai nousette estraadille taistelemaan ja yhdessä kehittämään järjestöämme ?

Minulla oli suuri ilo olla Riihimäen erämessuilla talkootyössä esittelemässä Tunturiladun toimintaa. Kahden talkoopäivän aikana pääsin keskustelemaan satojen ihmisten kanssa tunturilatulaisuudesta.

Järjestömme on varsin tuntematon jopa latulaisten keskuudessa. Se miten eroamme muista paikallisista latuyhdistyksistä on juuri se meidän oma asia! Lapin eräretket, saamenkulttuuri ja susiaate sekä omat erätukikohdat. Näiden pelkkä puheissa vaaliminen ei riitä. Tarvitaan haalaritöitä oikein tosissaan. Löytyiskö noista teemaa ja tavoitteita lähi vuosille ?

Susiaisten yhteydessä pidetään perinteinen susien kokous. Tämänvuotiseen kokoukseen tulijat haastan ottamaan omistamansa Susimerkin rintaansa. Eikä mitään selityksiä unohtamisesta. Merkki rinnassa osoitat kunniotttavasi tunturilatulaisuutta ja sen arvoja.

Tämä toive on kyllä esitetty kuulema ennenkin, mutta entäs jos se onkin pääsylippu kokoukseen?

Susi 1265





Kösä ja Pauli toisenlaisissa pönttöhommissa.



Kalapäivän anti kypsennettiin nuotiotulella.



Aulikki ja Annie veitsenveistelypuuhissa.



Veikko avustaa Helmiä tervapääskyn pöntön rakentamisessa.



Näkkileivänsyöntikisassa Annie, Ella, Ismo ja Kape.



Kämppäisäntä Pekka esitteli leiriläisille rakennustyömaata.



Vettä oli parissa purossa sen verran reippaasti matkalla Hietajärveltä Pahakuruun, että apukäsille oli ylityksessä käyttöä.

Vava tarjosi elämyksiä isoille ja pienille leiriläisille

Vauvasta vaariin ja muorista mukeloon -leiri oli hieno kokemus niin ensikertalaisille vetäjille kuin kokeneemmillekin leiriläisille.

Yhteistyö huoltorakennustyömaalla uurastaneiden talkoolaisten kanssa sujui erinomaisesti. Mitään ongelmaa ei leirin ja rakennustyömaan samanaikaisuudesta ollut. Päinvastoin. Niin vaarit, muorit kuin talkoolaisetkin olivat iloisia siitä, että lapset näkivät, mitä muuta aikuiset voivat tunturiladussa tehdä.

–Täällä on oikeita rakennusmiehiä, huokaisi eräs leiriläistyttö ja sekös lämmitti talkooväen mieliä.

Leirin järjestelyvastuun kantoi tällä kerralla Tunturikerho Geatki. Satakuntalaisuus näkyi ja maistui, sillä puheenparsi oli vetäjillä sangen satakuntalaista. Vatsantäytteeksi leiriläiset saivat paitsi suurelta osin Satakunnasta tuotettua ruokaa, myös Satakunnan maakuntakasvin tyrnin marjoja ja Satakunnassa hyvin tuttua kesäherkkua, talkkunaa.

Ohjelmassa oli niin vanhaa kuin uuttakin. Leiriläiset pääsivät Raiskin kanssa melomaan, Pekan kanssa kalastamaan ja puuhastelemaan monenlaisten käden taitojen parissa. Ensiapuakin opittiin Aulikin opastuksella.

Kösä opasti leiriläisiä saippuan teossa, mutta ilmojen haltija ei ollut tästä puuhasta yhtä mieltä. Olosuhteet olivat liian viileät, jotta saippua olisi päässyt kovettumaan. Niinpä saippuanteko siirtyi tuonnemmaksi.

Raimo oli laatinut lapsille tehtävävihkosen, jota he uskollisesti täyttivät. Merkintöjä kertyi muun muassa talkooavusta, lätyn paistosta, kalastuksesta, veistelystä ja trangian kokoamisesta. Tästä kiitokseksi kaikki leiriläiset saivat tunnuksen, jonka Raimo oli poronsarvesta tehnyt.

Yhtenä uutuutena ohjelmassa oli pieni vaellus. Autoilla hurautettiin Hietajärvelle, josta lähdettiin rinkat selässä taivaltamaan Pahakuruun. Suunnitelmissa oli toki mennä Hannukuruun, mutta erinomaisen sääskitilanteen vuoksi päätimme jäädä Pahakuruun, jossa tuulet puhalsivat inisijät loitommaksi.

Ismo-vaari piti lapsille tehokkaan tietoiskun siitä, miten jätteitä tulisi kotonakin lajitella. Opetus oli tehokasta, joten se varmasti kantaa hedelmää.

Satu, leirin ”isäntä”



Vesi kiehui ekonuotion tulella kymmenessä minuutissa.



Airi ihailee Eetun ekonuotiontekotaitoja.



Ismo piti leiriläisille tietoiskun jätteiden lajittelusta.



Pääkokki Kaijan valmistama ruoka teki hyvin kauppansa.

Tunturilatu erämessuilla



Nuorimpia messuvieraita kiinnosti päästä kokeilemaan, millaista olisi yöpyä teltassa.

Riihimäen kansainväliset erämessut järjestettiin kesäkuussa 20. kerran ja Suomen Ladun osasto oli jälleen kerran mukana. Tällä kertaa myös Tunturilatu osallistui osaston järjestelyihin merkittävällä talkoopanoksella yhdessä Suomen Ladun ja Riihiladun kanssa.

Järjestelyt ja esittelytoiminta onnistui kokonaisuutena hyvin, vaikka uusien jäsenten tavoitteesta jäätiinkin kauaksi. Kävijämäärät olivat messuosastolla hyvää tasoa. Jäsensihteeri **Tiina Loisa** kertoi Tunturiladun saaneen uusia jäsenhakemuksia yhteensä vähän yli kymmenen. Hakemukset koskivat pääasiassa Tunturiladun jäsenyyttä, ei tunturikerhoja.

Suomen Latuun liittyneiden määrästä ei ole tarkempaa tietoa, sillä moni halusi ottaa esitteet/liittymispaperit mukaansa ja perehtyä asiaan kotona rauhassa sekä katsoa kiinnostavaa yhdistystä netistä.

Erikoisin tapaus oli pariskunta Puumalasta, jossa paikallinen latuyhdistys oli eronnut Suomen Ladusta ja ko. jäsenet halusivat takaisin Suomen Ladun jäseniksi jonkun toisen lähiyhdistyksen kautta.

Jäsentuotteet kiinnostivat monia messuvieraita, mm. Kavtsin vaellussanastoa ja retkikikkoja meni kaupaksi sekä Latu ja Polku -lehteä. Myös Suomen Ladun lippiksiä kyseltiin, mutta niitä ei ehditty saada messuille.

Kavtsilaisten **Tuomo Väliahon** ja **Kyösti Lamminjoen** kehittämät klapikeittimet kiinnostivat monia, mutta ne eivät olleet messuilla myynnissä.

Messuilta kertyi hyviä kontakteja ja keskusteluja. Itselleni kiinnostavimpia olivat Trekin osastolla olleiden maahantuojien edustajien antamat tiedot sekä Riihimäen Luonnonsuojeluyhdistyksen esittelijänä ollut hiihdonopettaja, joka voisi olla käytettävissä myös Tunturiladun toiminnassa. Hänen kokemuspiiriinsä kuuluu mm. Alppihiihto/telemark, erilaiset siteet ja uutena juttuna koiran kanssa vaeltaminen talvella.

Lisäksi yksi kaveri tuli kyselemään harrastetaanko Tunturiladussa leijahiihtovaelluksia (tyyliin Petet Grönlannin poikki). Totesin ettei tietääkseni, mutta ihan hyvin voisi sisältyä toimintaan siinä missä Toptour-tyyppinen laskettelukin vaelluksen lomassa.

Ehkä Tunturiladun toiminta koettiin vähän Extreme-jutuksi, erityisesti talvivaellus ja telttailu talvella, mikä ei uponnut suureen messuyleisöön.

Tunturiladun kannalta parempi kohderyhmä voisi olla muut Suomen Ladun jäsenet erityisesti tunturikerhojen toiminta-alueella, sillä monet tunturikerhojen jäsenet ovat myös jäseniä paikallisessa latuyhdistyksessä.

Tunturiladun/tunturikerhojen toimintaa voisi markkinoida paikallisten latuyhdistysten jäsenlehdissä niille, jotka ovat kiinnostuneita retkeilystä ja vaeltamisesta Lapissa. Tästä oli jo puhetta Suomen Ladun **Päivi Purolan** kanssa, sillä hän toimii myös Espoon Ladun hallituksessa.

Yhtenä ideana oli esitellä Kavtsin tämän vuoden lähiretkeilyteemaa lähiseudun latuyhdistyksissä.

Messut olivat myös yhteistyöhanke, jossa pääsi tutustumaan Riihiladun aktiivijäseniin. Tämä oli positiivinen kokemus samoin kuin Kavtsin osallistuminen viime kesäisten Suomen Ladun leiripäivien järjestelyihin yhdessä Suomen Ladun, Vantaan Ladun, Espoon Ladun ja Keravan Ladun kanssa. Tällaista eri latuyhdistysten ja Suomen Ladun yhteistyötä kannattaa suosia mahdollisuuksien mukaan jatkossakin. Se luo yhteenkuuluvuuden tunnetta Suomen Ladun sisällä ja samalla saa uusia ystäviä.

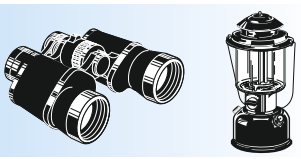


Klapikeittimet kiinnostivat messuvieraita.

Messuosaston järjestäminen oli kova urakka, josta iso kiitos kaikille mukana olleille sekä Tunturiladun että Suomen Ladun puolesta.

Panu Loisa

Tärppejä ja turhakkeita



Paljasjalkakengät–hyötyä vai humpuukia?



Paljasjalkakenkiä on jo tarjolla sangen moneen makuun.

Barefoot- eli paljasjalkakenkiä on ollut tarjolla muutaman vuoden. Viime kesänä niiden kysyntä kasvoi räjähdysmäisesti, ja tänä vuonna myyntikäyrät ovat jatkaneet nousuaan.

Mistä on kyse, ja mitä ilmiön taustalla on? Rehellisesti sanottuna, tyhmempiäkin villityksiä on ollut.

1960-luvulle asti juoksukenkinä käytettiin minimalistisia, lähes vaimentamattomia tossuja. Jalkojen lihakset ja nivelet tekivät työn, ja juoksijan askellus oli luonnollinen.

Sitten keksittiin kanta- ja päkiävaimennetut lenkkarit, jolloin jalkine alkoi tehdä työtä juoksijan puolesta. Samalla kun jalkine vaimensi tärähdykset ja vähensi lihasrasitusta, muuttui myös juoksutekniikka kantapää edellä hölkkäämiseksi.

Vaimennusten ja tukien käyttö juoksukengissä on aiheuttanut valtavan määrän jalkojen rasitusvammoja ja virheasentoja. Tältä pohjalta versoneen paluu juurille -ajattelun seurauksena ovat syntyneet Vivo Barefootin, Feelmaxin, Vibram Fivefingersin, Merrellin ynnä muiden valmistajien paljasjalkakengät.

Barefoot-ideaa toteutetaan eri valmistajien jalkineissa erilaisin näkemyksin, mutta kaikissa toteutuu sama pääajatus: pohjan vaimennus on minimaalinen, kantapäätä ei ole korotettu, ja jalkaterällä on tilaa levitä luonnollisesti.

Barefoot-jalkine ei tue jalkaa, vaan ainoastaan suojaa, ja antaa jalkaterän lukuisien pikku lihasten kehittyä. Barefoot-vaikutuksen osa-alueista yksi huomattavimpia on asentotunnon palautuminen: alat tuntea missä asennossa jalkasi tulee maahan ja jalkasi oppivat ottamaan tärähdykset ja maastonmuodot paremmin vastaan. Kysymys on hermotuksen parantumisesta.

Se teoriasta, mutta onko tästä hyötyä käytännössä?

Ajatellaanpa tukevaa vaelluskenkää, jonka sisällä jalka on tuettu lähes liikkumattomaan pakettiin, eikä paksun ja kovan pohjan läpi tunne kiviä. Tämähän on aivan perusteltua, kun kävellään pitkiä matkoja vaihtelevassa maastossa painava rinkka selässä.

Kovassa rasituksessa terveenkin jalka tarvitsee lisätukea jaksaakseen pitempään, puhumattakaan urheiluvammojen löysyttämistä nilkoista. Treenattu jalka, jonka pikkulihakset ja hermotus ovat kunnossa, jaksaa puutumatta pitemmälle kuin puolikuntoinen jalka.

Paljasjalkakenkien käyttö on hyvää harjoitusta vaelluksia varten! Toisaalta taas, kovan vaelluspäivän jälkeen, kun raskaat vaelluskengät vaihdetaan kevyisiin tossuihin, jalat saavat palauttavaa liikuntaa ja paikalleen sidotut pikkulihakset pääsevät rentoutumaan.

Pehmeä sandaali tai tennarikin rentouttaa jalkaa, mutta niiden pohjat eivät stimuloi jalkojen lihasreseptoreja vaan päinvastoin, jolloin rasituksesta palautuminen pitkittyy.

Huippu-urheilijat tietävät palautumisen merkityksen, ja he ovatkin käyttäneet barefooteja jo kauan.

Barefoot-valikoimat ovat laajentuneet juoksutossuista monenlaisiin vapaa-ajan jalkineisiin, varrelliset vedenpitävät retkikengätkin on jo nähty.

Malleja on jo niin paljon, että asiantuntevaa myyjää kannattaa taas kerran jututtaa. Kokeneilta barefoottaajilta kuulee mielipiteitä tyyliin “Feelmaxin pohjat ovat liiankin ohuet” ja “Merrellit tukevat jalkaholvia tarpeettomasti“.

Jokaisen mielipiteen takana on ajatus ja kokemus, mutta yhtä oikeaa vastausta näihinkään kysymyksiin ei ole. Pilkunviilaajia löytyy paljasjalkailijoistakin.

Fivefingersit eivät yksinkertaisesti käy kaikkien varpaisiin. Barefootit eivät korvaa tukevia jalkineita niiden oikeassa käytössä, mutta niiden avulla voi pitää jalkansa paremmassa kunnossa.

Aina ei kannata käyttää kiertojäykkää kenkää. Mutta usein kannattaa kokeilla kenkää, joka mahdollistaa jalan luonnollisen liikkeen ja asennon. Ja kannattaa myös kokeeksi lähteä vaikka päiväretkelle kevytjalkaisena!

Itse olen barefootmaailmasta löytänyt pätevimmät näkemäni kahluu- ja leirikengät sekä erinomaisesti istuvat ja rantakallioilla pitävät melontatossut.

Seisomatyössä monenlaisia sandaaleita käytettyäni kokeilin paljasjalkakenkiä, ja kas! Jalat jaksoivat väsymättä iltaan asti, toisin kuin väärän mallisilla sandaaleilla.

Ei lainkaan tuettu on aina parempi kuin väärin tuettu.

Paljasjalkainen **Avikainen**

Irma Rytkölä



Kattoa päästiin laudoittamaan kesän viimeisellä talkooviikolla. Työt jatkuvat syksyllä vielä kolme viikkoa, jolloin tarvitaan lisävahvistusta talkooporukkaan.

Kämppätoimikunnan kuulumisia



Susikyrön uudisrakennus lähes vesikatossa



Yhteispelillä se sujuu. Keijo Leppänen ja Veijo Taavitsainen naulauspuuhissa.



Talkooväen muonitusvastaava oli Sirpa Alapuranen, jolla oli kaksi viikkoa apuemäntänä Sirkka-Liisa Hirvonen.

Heti juhannuksen jälkeen Susikyrön alueella alkoi tapahtua. Jo vuosikausia suunnitelmissa ollut huoltorakennustyö aloitettiin viikolla 26.

Tiistaina 26.6 rak.mestari **Kalevi Keskitalo** Enontekiön kunnan rakennusvalvonnasta tuli Susikyröön ja rakennuspaikka merkattiin virallisesti. Samalla pidettiin työn aloituskokous, keskusteltiin tulevan rakennuksen korkeusasemasta ja muutettiin vähän rakennuksen sijaintia suunnitellusta.

Aloituskokouksessa selvitettiin myös rakennustyöhön liittyvät nykymääräysten mukaiset viranomais- ja työturvallisuusasiat sekä rakennuslupaehdot ja myös hyvään rakennustapaan liittyvät muut asiat.

Ensimmäisen talkootyöviikon keskiviikkona Enontekiön kunnan vasta valittu kunnanjohtaja **Mikko Kärnä** ja Kalevi Keskitalo sekä kylätoimikunnan edustajat **Jorma** ja **Harri Kyrö** kävivät Susikyrön tontilla tarkastuskäynnillä jätevesi- ja jätehuoltoasioiden johdosta.

Mikko Kärnä teki vielä samaisella viikolla raportin tarkastuskäynnistä, jonka hän esitti minulle seuraavana päivänä. Muistiossa ei ollut moitittavaa ulkokäymälän, komposti- ja jälkikompostijärjestelmän suhteen, eikä myöskään saunan imeytyskentän osalta. Elikkä kaikki jätehuoltoasiat ovat kunnossa Susikyrön kiinteistöllä ja saavat olla käytössä rajoituksetta.

Neljä talkooviikkoa

Aloituskokouksen jälkeen päästiin heti seuraavana päivänä aloittamaan huoltorakennuksen maanrakennustyöt.

Ensimmäiseksi kaivettiin **Kimmo Alatalon** koneella kolmen metrin syvyyteen viemäri- ja vesijohto, jotka samalla liitettiin vesiosuuskunnan verkostoon.

Pintamaan poiston jälkeen kaivettiin anturalinjat, rakennettiin styrox/uretaanimuotit ja betonoitiin kaikki anturat, tehtiin salaojat, laitettiin routaeristeet ja muurattiin harkkosokkelit. Siinä meni ensimmäinen työviikko.

Toisella työviikolla tehtiin pesuhuoneen, wc-tilojen ja saunan betonilattiat. Ennen lattian betonointia piti rakentaa koko sisäpuolinen viemäriverkosto, tehdä täyttötyöt, lattian sähkölämmitys- ja vesijohtojärjestelmä sekä raudoitus. Perustuksiin tarvittiin betonia yhteensä yli 10 kuutiota, joka tehtiin työmaalla.

Kolmannella työviikolla rakennettiin huoltorakennuksen puurakenteiset kantavat seinät ja tuulettuvat alapohjarakenteet.

Neljäs työviikko meni vesikattorakenteissa.

Rakennustyöt luonnisti aivan hyvin koko neljän viikon ajan.

Pitkät työpäivät

Talkooväki jaksoi pitkät työpäivät erinomaisesti aamuseitsemästä kellon ympäri, vaikka ei pidetty yhtään vapaapäivää. Ruokailu- ja kahvitauot olivat kovin odotettuja ja samalla saatiin vähän helpotusta työhön, kun kutsu tuli tauolle.

Kiitokset talkoolaisille

Kiitän koko kämppätoimikunnan puolesta lämpimästi kaikkia talkootyöhön osallistuneita henkilöitä työstä, jota tehtiin näinä keskikesän viikkoina meidän kaikkien tunturilatulaisten hyväksi.

Erikseen suurkiitos emäntäväelle siitä huolenpidosta, ruokailujärjestelyistä ja siivouksista sekä lämpimän yhdessäolon ylläpidosta koko neljän viikon ajan joista saimme nauttia. Ja tulihan ne talven polttopuutkin sahattua ”liiteriin”.

Kiitos myös Vava-leirin mammoille ja vaareille talkootyöavusta, jota heiltä saimme neljännen talkootyöviikon aikana.

Vava-leiri

Tämä lasten leiri samanaikaisesti talkootyöväen kanssa oli uusi kokemus molemmille ryhmille.

Jo suunnitteluvaiheessa keväällä pelättiin, että tulee ongelmia. Työturvallisuus, yhteisruokailut, majoitustilojen riittävyys, rakennustyömaa-alueen rajaaminen lapsilta jne. olivat asioita joita pohdittiin.

Kaikki meni kuitenkin ihan hyvin, ei mitään, ainakaan isompaa haittaa ollut samanaikaisuudesta. Päinvastoin, oli mukavaa seurata lasten



Kurkihirsi nostettiin paikoilleen 17. heinäkuuta kolmessa osassa.

touhuja pitkin päivää, jos vain ehti. Ehkä lapsillekin jäi jotain erilaisia muistoja mieleen tästä leiristä kuin edellisistä.

”Täällä on oikeita työmiehiä” sanoi eräs pieni tyttö meille rakentajille hauskasti siinä työmaan esittelytilaisuudessa, joka Vava –leiriläisille järjestettiin neljännen talkootyöviikon torstai-iltana.

Talkooväki sai tämän tilaisuuden lopussa hyvin myönteistä tunnustusta työstä, jota oli tehty monen viikon ajan. Kiitos siitä!

Kämppäkierros

Talkootyöviikkojen alussa ehdittiin myös tehdä perinteinen kämppäkierros vähän kyllä voimia jakaen.

Talaksella rakennettiin jätehuoltoasema valmiiksi ja siivottiin siistiksi.

Vesikatot puhdistettiin ja ulkokäymälän astiat tyhjennettiin jälkikompostiin.

Myös savupiiput ja tulisijat nuohottiin sekä jauhesammuttajat tarkastettiin. Lisäksi naisväki ehti vielä suursiivota saunatilat ja kämppälaskenta suoritettiin.

Myös Susi-Kiisalla tehtiin vuosittaiset kiinteistön huoltotyöt ja kämppälaskenta.

Susikyrössä em. huoltotyöt tehtiin vasta viidennellä talkootyöviikolla kun varsinaisilla viikoilla ei ehditty. Myös lasikuituvene korjattiin.

Kämppäkierroksen aikana arvioitiin lisäksi kaikkien kiinteistöjen sisäpuolista varustelua ja tehtiin hankintasuunnitelmia seuraaville vuosille.

Kiitos kämppäkierroksella mukana olleille henkilöille. Kaikki kiinteistöt ovat nyt siistit ja hyvässä kunnossa.

Syystalkoot edessä

Vielä viikoilla 36, 37 ja 38 huoltorakennustyöt Susikyrössä jatkuvat ennakkosuunnitelman mukaisesti.

On muurattava vielä sokkelikorotusta perusmuuriin ja savupiiput. Vesikatto on laitettava myös valmiiksi. Lisäksi, jos ehditään, ja saadaan talkooväkeä riittävästi syysviikoille, niin olisi hyvä saada julkisivut valmiiksi ja ikkunat paikoilleen sekä rakentaa terassit kaiteineen.

Ensi vuoden työt

Vuodelle 2013 jää sitten tehtäväksi vielä lämpöeristystyöt, kaikki väliseinät, sisäpuoliset seinä-, lattia- ja kattopinnat sekä ulko-ovet.

Myös märkätilojen tiiliväliseinämuuraukset, vesieristeja laattatyöt sekä palomuurimuuraukset tehdään ko. vuonna. Samoin sisäpuolinen listoitus, välioviasennus, saunan sisävalmistustyöt, kaikki kalusteet ja varusteet sekä parvirakenne ja porras kaiteineen sekä tulisijat, LVIS-työt, lukitukset ja heloitukset sekä ulkopuoliset peltityöt ja turvavarustelut, invaluiska, maalaus ja viimeistelytyöt ynnä ulkopuolinen puuvarasto kesällä 2013. Viranomaislopputarkastus ja luovutus sekä käyttöohjeet tehdään syyskokoukseen mennessä vuonna 2013.

Vuoden 2013 huoltorakennustyötalkoot tarkemmin TL- lehti numero 1/2013 ja 2/2013.

TL:n nettisivuilla lisää talkootyöviikkojen tunnelmista. Tuossa vieressä talkootyöväen ottamia valokuvia työviikkojen ajalta.

Hyvää syksyn aikaa Tunturilatu-lehden lukijoille toivoo kämppätoimikunta!

Turku 2.8.2012
Pekka Kallio

Talkootyöntekijöiden tarve

Syystalkoihin 2012 tarvittaisiin väkeä seuraavasti, että päästäisiin talven yli ilman suurempia huolia.

Viikolla 36	4 – 5 henkilöä
Viikolla 37	10 – 12 henkilöä
Viikolla 38	10 – 12 henkilöä

Talkootyöolosuhteet:
Majoitus sisätiloissa
Ruokailut järjestää Tunturilatu
Vakuutus: Talkootyövakuutus alle 80-vuotiaille
Matkustaminen Tunturiladun ohjesäännön mukainen
Työnjohto ja työturvallisuusasiat, työkalut ja rakennustarvikkeet hoitaa kämppätoimikunta.

Ilmoittautuminen ja tiedustelut:
Pekka Kallio puh. 050-5272796
Sähköposti: pekka.kallio@hartela.fi

Muistikuvia ”entisten nuorten” talkoista Susikyrössä heinäkuussa -12

Perjantaiaamuna autoon leirielämän kamat, anopin luona hätäisellä tervehdyksellä ja sitten nokka kohti pohjoista. Ajeltiin Pieksämäen kautta (vaikkei Unto lähtenytkään meiän matkaan), koska tiellä vähemmän pönttöjä ja muita kulkijoita.

Illalla Haukiputaalla Veijo keskusteli Owlan Hannun kanssa niitä näitä. Aioimme yöpyä matkalla, mutta keskustelujen loputtua, aurinko paistoi vielä korkealla, eikä meitä nukuttanut, jatkoimme matkaa. Jonkun aikaa aamuyöllä torkuttiin levähdysalueella.

Olimme ilmoittaneet sunnuntaista osallistuvamme talkoisiin. Lauantaiaamuna Susikyröön saavuttuamme ja telttamme pystytettyämme meille kerrottiin, että töihin vaan.

Tontilla oli valtavia hiekkakasoja, santakasoja, sepelikasoja, lautakasoja, styroxikasoja, lasivillakasoja ja vielä harkkokasojakin. Harkkoja aseteltu tulevan talon nurkille ja ties minne.

Sirpa ja turkulaiset olivat ottaneet juhannuksena vauhtia Susi-Talakselta. Mestari-Pekka ja Kymppi-Pate täydessä työntouhussa rakennuksella. Antero ja Malla tekivät lähtöä etelään. Tontin hiekkakasoista päätellen perustuskuoppa on ollut syvä ja nyt se on suurinpiirtein täytetty.

Kottikärryjä työntämään, santaa lapioimaan, haravoimaan. Irkkua ajoittain seuraten tekemistä löytyi. Miehet asetteli kaikenlaisia rautoja, lautoja ja sinisiä ja punaisia putkia. Sirpa ja Sirkka-Liisa touhusivat ruumiinravinnon parissa vanhalla kämpällä, missä vähän väliä myös nautittiin ravinnot.

Itikoita ilmassa ja liikaa naamalla. Heikkonahkaisen allekirjoittaneen veri erityisen maittavaa. Silmät umpiturvoksissa.

Seuraavina päivinä oli kaikenlaisten johtojen ja kaapeleiden ojienkaivuuta ja -peittoa, jonkun kaivannon maisemointia ym. Ammattilaiset värkkäsivät lautoja ja lankkuja.

Ja saunottiin joka ilta, sillä hommat oli aika hikisiä tai ihmiset kumminkin. Ilmat oli kesäisen kuumia – ainakin mummulle. Jossain vaiheessa leirille tuli Kari ja Urpo.

Lattiavalun alettua hikihommia riitti kaikille. Vettä, sepeliä, sementtiä, santaa myllyyn. Mylly nurin ja kurat kottikärryyn ja Keijo kuljetti Paten tasoiteltavaksi.

Jossain välissä Keijo ja Veijo kävivät sahaamassa puita ison kasan ja joku vaareista ketjutti lapset kuljettamaan puita liiteriin. Akrin ja Sirkka-Liisan lähdettyä sekatyönaisesta tuli apupiika. Ilman alan koulutusta osittaisiin sisähommiin!

Irkku ikuisti aamuin illoin työmaata.Toisen viikon sunnuntai-iltana osallistuttiin vavaleiriläisten avajais- ja ”käskynjakotilaisuuteen”. Partiotaustainen Satu esitteli vastuuihmiset ja kertoi tarkkaan leirisäännöt . Mm. rakennustyömaan erottavan muovinauhan sisäpuolelle ei lapsilla ollut asiaa.

Talkoolaiset jatkoivat hommia ja vaarit sekä mummut ja reippaat lapset (vauvoja en nähnyt) jatkoivat iltanuotiolla.

Oli hienoa seurata, miten rakennus edistyi. Hansukin ilmestyi rakennukselle tosi hommiin. Näytti ymmärtävän rakentamisesta, vaikka ei alaa ole opiskellutkaan.

Oli muuten Irkun ja Sirpan kanssa ainoita työikäisiä talkoissa.

Mukavaa talkoissa oli. Seura melkein mahtavaa, ruoka hyvää ja sitä oli riittävästi.

Ja talkoohommiakin – riittävästi. Viikko venyi kymmenpäiväiseksi ja sitten oli pakko lähteä etelään.

Kaikkea ei osaa eikä voi kertoa. Mikä oli musta vaate, mitä aamu-uninen Akri ihmetteli petipaikallaan? Mitä tapahtui Sirkka-Liisan *turkoosille* dosetille? Mikä Sirpan borschkeiton salaisuus? Mikä esti pari kaveria menemästä tellingeille ja pani tekemään tikapuita? Missä yli120 pilaria?

Mitä tapahtui allekirjoittaneelle, kun henki ei meinannut kulkea? Kuinka paljon Satun ”vauva” täytti leirillä? Miksi lankunpalasia ei saanut siivota kentältä? Mikä eläin asusti Koira-Oskarissa? Mitä on pattinki?

Montako kehtolaulua laulettiin Susi-Oskarissa miehiä saunasta odotellessa (eikä läsnä ollut ”lapsi” – Hansu –ees nukkunut)? Näitä muistellaan ja vastauksia tarvittaessa annetaan seuraavilla talkooviikolla, jos Luoja suo. Syksyllä päivät lyhyempiä – toivottavasti Pekalla ja Patellakin!

Naisenlogiikalla
Marjukka

ps. Kotimatkalla kuvaviesti: huoltorakennuksella toinen lape laudotettuna!

Hannu Liljamo



Kilpisjärven koululaiset vanhempineen ja opettajineen kävivät myös pikavisiitillä Hailuodossa.

Gilbbesjávrri skuvla retkeilemässä Oulussa

Owlan kummikoulu Kilpisjärven koulu vieraili Oulussa. Mukana oli myös oppilaiden vanhempia.

Reissun aikana käytiin Hailuodossa. Retkellä tutustuttiin myös Oulun kaupunginteatterin kulisseihin sekä näytelmien lavasteisiin mm. Sotahevonen näytelmän suomenhevoseen Heikkiin. Oulun kaupunginteatterissa aikuiset ja vanhemmat oppilaat katsoivat näytelmän Viulunsoittaja katolla sekä nuoremmat näytelmän Viiru ja Pesonen, josta ohessa lyhyt tapahtumakuvaus.

Viiru ja Pesonen alkoi hauskasti, koska Pesonen sai kissan, jonka nimeksi tuli Viiru. Viirusta tuli Pesosen paras ystävä.

Kerran Viiru katosi. Sitten muklat tulivat kuvaan. Muklat olivat tosi hassuja. Heidän nimensä olivat Puhuri ja Molskis. Muklat neuvoivat Pesoselle, missä Viiru oikein on.

Pesonen löysi Viirun. Pesosen mielestä oli aika viettää Viirun ensimmäisiä syntymäpäiviä. Viirun mielestä se oli todella hyvä idea.

–Saanko minä kakun, kysyi Viiru.

–Saat, sanoi Pesonen.

–Mutta se ei ole kakku vaan se on kerrospannukakku.

–Vau, sanoi Viiru.

–Mutta ensin minun on käytävä kaupassa hakemassa jauhoja” totesi Pesonen.

Näytelmän jälkeen mekin saimme nauttia herkullisia pannukakkuja läheisessä Pannukakkutalossa.

Johanna Uusitalo 3.lk

Osallistu lahjoituksella Susikyrön huoltorakennuksen talkoisiin

Susikyrön huoltorakennuksen rakentaminen on edennyt kämppätoimikunnan johdolla.Talkoita on luvassa vielä tälle syksylle ja ensi kesälle.

Kaikilla jäsenillä ei kuitenkaan monenmoisista syistä johtuen ole aina mahdollisuutta osallistua tähän rakennustalkooseen, vaikka halua olisikin. Talkoo on osin fyysisesti raskas, työelämä antaa omat reunaehtonsa, aika voi muuten olla kortilla jne. Siksi jäsenille tarjotaankin tässä mahdollisuutta olla mukana yhteisen keon kasaamisessa korvaamalla työpanoksensa rahalahjoituksella.

Lahjoitus ei ole sidottu mihinkään tiettyyn summaan. Asiaa mietittäessä on puhuttu esim. 50 € lahjoituksesta/henkilö mutta päätös on lahjoittajan. Kun syyskokous viime syksynä päätti tästä osallistumistavasta se päätti samalla, että mikäli varoja kertyy yli tämän rakennusprojektin tarpeen, johtokunta raportoi niistä yleiskokoukselle, joka sitten päättää niiden käyttämisestä Tunturiladun kämppätoiminnan jatkokehittämiseen.

Hyvät jäsenet! Lahjoituksenne voitte maksaa Tunturiladun pankkitilille

FI07 3636 3002 7875 88. Jotta erotamme talkoolahjoitukset muusta rahaliikenteestä, käyttäkää maksuviitettä 4006.

Johtokunta



TUNTURILADUN SYYSKOKOUS ja SUSIAISET

TERVETULOA SUSIAISVIIKONLOPPUUN 12.-14.10.2012
Nuuksion kainaloon Hotelli Siikarantaan,
Naruportintie 68, Espoo (navigaattorissa paikkakunta on Kirkkonummi!)

OHJELMA

Perjantai 12.10.
17- Ilmoittautuminen
19-21 Iltapala

Lauantai 13.10.
7-9 Aamiainen / ilmoittautuminen
Luontopolku avautuu
9.30 Avajaiset ja lipunnosto
10.30 Syyskokous ja kokouskahvit
14 Nuuksion ja Sipoon kansallispuistot kuvin ja sanoin, Joel Ahola (mahdollisuus ostaa näiden kansallispuistojen retkeilykarttoja sekä uunituoretta Retkeilijän autiotuvat - Tiedot, taustat ja tunnelmat -kirjaa)
15.30 Päivällinen
16-17.30 Saunat (saunaosastolla uima-allas ja poreallas, joten uikkarit mukaan)
18.30 Susiaiset
Iltapala
Kavtsin 40-vuotisjuhla (juhlatamineita ei tarvita!)
Arpajaiset, luontopolun palkinnot

Sunnuntai 14.10.
8-9 Aamiainen
9 Susien kokous
Aamuhartaus
n. 10 Lähtö maastoon
12.30 Päättäjäiset ja lipunlasku
13 Lounas

MAJOITUS

Kokous hotelli Siikarannassa.
2 hengen huone 88 €/yö, yhden hengen huone 78 €/yö, mahdollisuus myös 3 hengen huoneeseen. Huonehintaan sisältyy aamiainen sekä aamu- ja iltasauna. Telttapaikka 15 €/teltta/yö, asuntoauto/vaunu 20 €/yö.

RUOKAILUT

Perjantai - iltapala 7 €.
Lauantai - omassa majoituksessa asuville aamiainen 7 €, päivällinen 14,50 € (salaattipöytä, lämmin ruoka, kahvi/tee, jälkiruoka), Kavtsi tarjoaa iltapalan.
Sunnuntai - omassa majoituksessa asuville aamiainen 7 €, lounas 17,50 € (salaattipöytä, keitto, lämmin ruoka, kahvi/tee, jälkiruoka).

Lämpimästi tervetuloa!

Tunturikerho Kavtsi

ILMOITTAUTUMISET

Viimeistään maanantaina 10.9.2012 Marita Maula. marita.maula@kolumbus.fi, 040 509 4412 (ellei pysty vastaamaan. laita tekstiviesti).
Kerro ilmoittautumisen yhteydessä, miten majoitut ja kenet haluat kämppäkaveriksi, mitkä ateriat syöt (kerro myös erikoisruokavaliostasi). Ilmoittaudu, vaikka tulet vain syyskokoukseen, jotta osaamme tehdä tarpeeksi kokousmateriaalia ja tilata tarpeeksi kokouskahveja.

OSALLISTUMISMAKSU

10 €

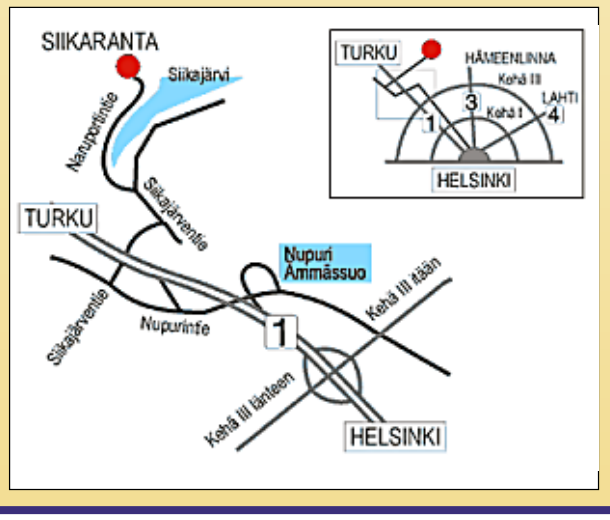
AJO-OHJEET

Helsingistä päin tullessa: Noustaan Turun moottoritieltä liittymästä (NUPURI, ÄMMÄSSUO) Nupurintielle (ns. vanhalle Turuntielle) ja jatketaan Veikkolan suuntaan.

Turusta päin tullessa: Noustaan Turun moottoritieltä liittymästä (VEIKKOLA) jatketaan Veikkolan liikenneympyrästä BEMBÖLEN suuntaan Nupurintielle (ns. vanhalle Turuntielle ja Helsingin suuntaan).

Nupurintieltä käännytään Siikajärventielle (SIIKAJÄRVI), jolta käännytään vasemmalle Naruportintielle (SIIKARANTA 2 km).
Vanhalta Turun tieltä löytyy opasteet Siikarantaan.

Bussi Leppävaarasta (laituri 15) bussi 28T Siikarantaan, lähtö klo 8.18 Leppävaarasta, perillä 8.48.



KOKOUSKUTSU

Tunturilatu ry: n
SÄÄNTÖMÄÄRÄINEN
SYYSKOKOUS
lauantaina 13.10.2012 klo 10.30,
Hotelli Siikaranta, Naruportintie 68, Espoo.

Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset kokousasiat.

Tervetuloa! Johtokunta

TUNTURILADUN 2013 KEVÄTPÄIVÄT JA -KOKOUS

Login järjestämänä Utön majakkasaaressa 15.3. - 17.3.2013.

Lähtö perjantai-iltana Nauvon Pärnäisistä m/s Eivorilla ja paluu sunnuntaina.
Matkan hinta n. 82 €/hlö, sis. matkat, majoituksen, 2 aamiaista ja 1 lounaan (Havshotellin erikoistarjous).

Ohjelmasta tarkemmin seuraavassa Tunturilatu-lehdessä 4/2012.

Tiedustelut ja ilmoittautumiset 15.1.2013 mennessä Paavo Kramsu puh. 040 706 2764 tai paavo.kramsu@pp.inet.fi

Melkeen Saariselällä 4 km.
Kultamaitten kulkijat, tulitpa yksin tai isolla porukalla.

SAVOTTA-KAHVILA

LAANILAN SAVOTTAKAHVILA / RETKEILYMAJA
Avoinna 9-20 päivittäin 24.9. alk.
talviaika 9-17 • lokakuussa 11-15

Meiltä löytyy murua nälkäisille • Juomia janoon, jäätelöä, leivonnaisia, ym. • Sänkyjä väsyneille, autosähköpaikkoja, saunaa, pyykinpesumahdollisuus • Kullankaivuuvälineitä, neuvontaa, kultaa, ym.!

Joten tule ja koe uudenlainen elämys Savottaympäristössä, josta on helppo lähteä Saariselän tuntureille nauttimaan ruskan väreistä, luonnonrauhasta ja ensilumien laduista jo lokakuussa!

Ruskatarjous:
• Kahvi ja munkki á 3,00 e
• Päivän keitto, leipä á 6,00 e
• Retkeilymaja Savotta á 20,00 e hlö/vrk sis. saunan
• Asuntovaunu/autosähköpaikka á 15,00 e hlö/vrk sis. saunan

12.9. klo 13.00
KAIVUUKAUDEN LOPETTAJAISKISAILUT
KAIKEN KANSAN KASAKISA!
PIHAMARKKINAT
klo 11-16

Tervetuloa!
Hyvä tukikohtasi on
Laanilan Savottakahvila
99830 Saariselkä, 0400 603 903
savotta@kahvila.inet.fi
www.savottakahvila.fi



AIHKI

Syksy on rauhoittumisen aikaa. Aihkin maisemissa kaamoksen värit ja äänet ovat elämys.

Varaa oma retriittiviikkosi Aihkissa.

Tänä vuonna jo varattuja viikkoja ovat: 35, 36, 37, 38, 49 ja 52.

Tarkista vapaat viikot Tunturiladun nettisivuilta.

Vuorokausimaksu on 18,00 €/koko mökki.
Varaukset Raimo Pahkala 040 839 6638
raimo.pahkala@nic.fi


Hetta-Pallas, Hannu Liljamo

RETKI- ja VAELLUS-päivä

Oulun pääkirjaston Pakkalan salissa,
27.10. 2012 klo 10.00-16.00 Kaarlenväylä 3

Klo 10.00 Tervetuloa

Klo 10.10 Saariselkä retkeilyalueena
Joel Ahola: Saariselän luonto ja kulttuurikohteet

Klo 11.10 Kartat ja retkeily
Jouni Laaksonen: Miten löytää kiinnostavia nähtävyyksiä kartoilta?

Klo 12.10 Oulun retkeilyn mahdollisuudet
Mervi Uusimäki: Tarinaa Oulun liikuntatoimen ylläpitämistä kuntoradoista hiihtolatuihin sivuten patikkareittejä ja kevyen liikenteen tarjoamia liikuntamahdollisuuksia.

Klo 13.00 Tauko
Retkeilykirjoja tutustuttavana ja myytävänä

Klo 14.00 Ravinnon merkitys retkillä ja vaelluksilla
Kari Heljasvaara

Klo 15.00 Retkeilijän autiotuvat
Joel Ahola ja Jouni Laaksonen kertovat nelisensadasta autiotuvasta ja esittelevät 2012 julkaistavaa kirjaansa.

Klo 16.00 Päätössanat, Turvallista retkeilyä

Joel Ahola tietokirjailija ja retkeilytoimittaja on kirjoittanut useita retkeilyoppaita ja osallistunut eräohjelmien tekoon.

Jouni Laaksonen tietokirjailija ja retkeilytoimittaja on kirjoittanut retkeilyoppaita Lapista sekä muualta Suomesta.

Mervi Uusimäki on Oulun kaupungin liikuntaviraston liikuntasuunnittelija.

Kari Heljasvaara on tunnettu sauvakävelyttäjä ja ravintoasiantuntija.

Järjestävät:
Lapinkävijät Owla **Haukiputaan Latu**
Tunturilatu **Oulun kaupunki** OULU

www.tunturilatu.fi

Aiun Uula

Kanssa-ihmiset

Muuan kansanedustaja oli peräpohjolassa, omassa vaalipiirissään pitämässä puhetilaisuutta. Lennokkaassa esityksessään tämä etupäässä kehuskeli omia aikaansaannoksiaan Arkadianmäellä. Kuulijakunta ei kuitenkaan vaikuttanut tyytyväiseltä, sillä salin perältä kuului tuon tuostakin Aiun Uulan kärkevä välirepliikki. Huomautukset saivat maakunnan edunvalvojan niskan vähitellen punottamaan ja harmistuneena hän päätti hieman näpäyttää huutelijaa.

- Se henkilö siellä salin perällä, joka on jatkuvasti kanssani eri mieltä. Oletteko itse tehneet mitään tämän maakunnan hyväksi, kysyi edusmies ylimielinen ilme kasvoillaan.

- Nah, olen mie, mie en äänestäny sua etuskuntaan, kuului Uula lyhyt selvitys ansioistaan.

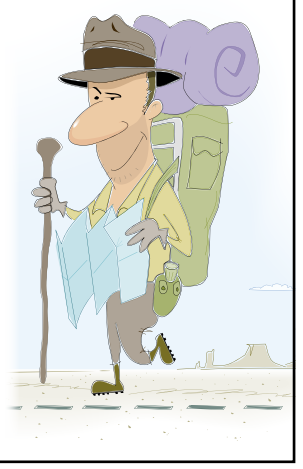
Eräs omahyväinen tuttava oli poikennut Aiun Uulan töllille kehuskelemaan kuinka hän oli täysin korvaamaton työntekijä kunnan virastotalolla. Häntä ei voitaisi irtisanoa edes näinä ankeina aikoina jolloin kunta oli vähentänyt työntekijänsä puoleen entisestä. Aikansa kuunneltuaan miehen sepustuksia Uula pyysi emäntäänsä tuomaan lasillisen vettä vieraalle.

- Nah, pistähän sie sormeis tohon vethen ja piä vähän aikhaa. Jos vethen jää kolo ko sie otat sormeis poies, ni sillo sie oot korvaamatoin, selitti Uula.

–heikha–

SENIORIVAELLUS HÄMEEN JÄRVIYLÄNGÖLLÄ 5.- 7.10.12

Kantamuksiltaan kevennetty viikonloppuvaellus, jossa yöpymis- tms. varusteet siirretään järjestäjän toimesta lähtö-, yöpymis- ja päätepisteiden välillä.
Osallistujan on tarve kantaa retken aikana ainoastaan päiväkohtainen varustus – ts. päiväreppu.
Yöpyminen tapahtuu osallistujien omissa majoitteissa.
Ruokailuajankohdat ovat yhteiset ja kukin osallistuja vastaa omista ruokatarvikkeistaan & ruoan valmistuksesta.
Ilmoittautumisen yhteydessä tai retken alussa voidaan sopia majoituksen osalta telttakunnista ja ruokailun ”kuppikunnista”.
Retki toteutetaan omakustannusperiaatteella.
Retken pituus on 35 - 40 km.
Retken lähtö- ja päätepiste on Lopen Luutasuo.



Ilmoittautumiset 22.9.2012 mennessä:
Matti Häppölälle p. 050 490 3897,
email: matti.happola@gmail.com

Tervetuloa TL:n retkitoimikunta & Tunturikerho Kuokte

RETKIMUISTIO 3/2012



24.-26.8. Viikonloppuretki Sotkamoon (Tsietsa).
Lisätiedot ja ilmoittautumiset: Urpo Häkkinen, p. 050 565 9839, urpoh(at)dnainternet.net

31.8.-2.9. Melontaretki Oulankajoelle (OWLA).
Lisätiedot ja ilmoittautumiset: Tapio p. 044 260 4855, tapio.siikaluoma(at)gmail.com

1.-8.9. Ruskaretki Vätsärin erämaassa (Kuokte).
Lisätiedot ja ilmoittautumiset: Matti, p. 050 490 389, matti.happola(at)gmail.com

1.-9.9. Kerhoviikko Susi-Talaksella (Kavtsi).
Lisätiedot ja ilmoittautumiset: Juha Kelkka, juha.kelkka@pp.inet.fi

8.-15.9. Ruskaretki Muonioon, Majoitus Jerissuvanto (Kumpe).
Lisätiedot ja ilmoittautumiset: Johanna Nevalainen 050 331 7876

15.-22.9. Kerhoviikko Susi-Talaksella (OWLA).
Lisätiedot ja ilmoittautumiset: Leila p. 040 771 3462, leilavi45(at)gmail.com

22.-23.9. Vaellus Simon Martimoaavalla (OWLA).
Lisätiedot ja ilmoittautumiset: Hannu p. 044 322 3646, hannu.liljamo(at)dnainternet.net

5.-7.10. Seniorivaellus Lopella & Tammelassa (Kuokte).
Lisätiedot ja ilmoittautumiset: Matti, p. 050 490 3897, matti.happola(at)gmail.com

6.-13.10. Römppävaellus Kilpisjärven suurtuntureille (OWLA).
Lisätiedot ja ilmoittautumiset: Aino p. 040 770 6282, aino.hamalainen(at)oulu.fi tai Leila p. 040 771 3462, leilavi45(at)gmail.com

1.-8.12. Kaamosvaellus Ivalosta Hammastunturiin
Ilmoittautumiset sähköpostitse panu.loisa@welho.com, lisätietoja myös puhelimitse 0400 708 243.

10/2012 Retkeily+patikointimatka Transylvaniaan Romaniassa (Tsietsa).
Lisätiedot ja ilmoittautumiset: Pentti Vainio p. 050-66518, po.vainio(at)elisanet.fi

Yritetään saada vastinetta järjestäjille >> Yksi parhaista palautteista on runsas osallistuminen. – Huomioi myös mahdolliset yhteiskuljetukset retkikohteisiin.
Niitä kannattaa tiedustella, vaikka kohteena on ”omat polut” retkikohteen suunnassa.

Seuraavan retkimuistion aineisto 2.11.2012 mennessä osoitteella: matti.happola(at)gmail.com

KAUPPA AUKI

Tunturiladun tarvikkeita voi tilata yhdistyksen sihteeriltä: iija.auterien@gmail.com, tai 050 348 1855. Tarvikkeet toimitetaan postitse tai sopimuksen mukaisesti. Toimituskulut lisätään laskuun. Kerhot voivat saada myyntitarvikkeita myös myyntitiliin.

MYYTÄVÄT TARVIKKEET	á
Hihamerkki	1,70
Pinssi	1,70
Susimerkki	5,00
Susimerkki nauhalla	6,80
Tunturilatu-tarrat (12 pientä tarraa)	2,00
Tunturilatu-tarra (iso)	1,30
Viiden vuosikymmenen vaellus kirja	15,00
Kuudes vuosikymmen	15,00
Historiikit (kaksi kirjaa)	25,00
Porannahkainen kahvipussi	30,00
Kämppien avain	120,00



Kahvipussien kodalla nopeat syövät hitaat - enää kaksi jäljellä!

Susimerkit myydään vain vihityille susille.
Kämppien avaimen voi lunastaa kaksi vuotta Tunturiladun jäsenenä ollut henkilö.
Avainanomuslomakkeita saa yhdistyksen sihteeriltä. Avain toimitetaan postiennakkona.

MAKSUASIOISTA

Tunturiladun pankkitili on Tapiola pankki IBAN FI07 3636 3002 7875 88 BIC TAPIFI22, tälle tilille maksetaan kaikki Tunturilatua koskevat maksut paitsi jäsenmaksut, jotka maksetaan jäsenmaksulaskun mukaiselle pankkitilille.

KÄMPPIEN KÄYTTÖMAKSUT

Kämppämaksuja suoritettaessa käytetään viitenumeroita. Kämpillä on edelleen rahalippaat, johon maksun voi myös suorittaa. Kämppämaksu vuonna 2012 on 5 e/ hlö/vrk.
Vanhempien mukana olevilta alle 12-vuotiailta ei peritä kämppämaksua, Susi-Oskari perhekäyttö 30 € / vrk, varattava sihteeriltä.
Kämppien viitteet: Susikyrö 505, Susi-Talas 602, Susi-Kiisa 709.
Varauskämppä Aihkin kämppämaksu on 18 €/vrk/koko kämppä.
Aihki varataan Raimo Pahkalalta.

TUNTURILATU

Tunturilatulaisten jäsenlehti, joka ilmestyy neljä kertaa vuodessa.

Julkaisija: Tunturilatu ry
Päätoimittaja:
Timo Tulosmaa, Elianderinkatu 8 C 10, 33230 TAMPERE
puh. 040 744 0565
timo.tulosmaa@gmail.com
Toimitussihteeri:
Satu Ojala, Huittisten Sanomalehti Oy, Pl 36, 32701 HUITTINEN
pt. 045 327 5650, pk 050 5234 844
satu.ojala@lauttakyla.fi
Tunturilatu-lehden oma sähköpostiosoite:
tunturilatu@huittistensanomalehti.fi
Tiedotustoimikunta:
Satu Ojala (pj), Timo Tulosmaa, Juhana Häme, Iina Auterinen, Iitu Gerlin
Ilmoitushinnat:
0,60 euroa pmm,
¼ sivu 290 euroa,
½ sivua 540 euroa
Koko sivu 900 euroa
Sivunvalmistus ja taitto:
Huittisten Sanomalehti Oy
Painopaikka:
Westpoint. Rauma

Ilmestymisaikataulu 2012:

Numero	Aineistopäivä	Lehti jäsenillä
4	**9.11.**	**27.11.**

Osoitteen- ja nimenmuutokset:
Tunturilatu ja kerhot ja myös Suomen Latu saavat kotimaan muutokset Väestörekisterikeskukselta, mikäli henkilö ei ole kieltänyt tietojensa antamista. He, samoin kuin ulkomaille muuttavat tai siellä olevat, lähettävät itse muutosilmoituksensa jäsensihteerille:

Tiina Loisa
Konalantie 43 A 7,
00390 HELSINKI,
tiina.loisa@saunalahti.fi

SUOMEN LATU

YMPÄRISTÖMERKKI MILJÖMÄRKT
441 800
Painotuote



Viimeisenä aamuna Kevojoen päällä oli sumua.



Fiellogeadggejohkan kammi. Taustalla näkyy teltan alustaksi tarkoitettu lava.



Marjatta Fiellojeäggekordšin mittakaavana.

Kumpe Kevon ruskassa

Kumpen viime vuoden ruskaretkelle Kevolle oli 41 innokasta lapin retkeilijää. Neljä jäi Saariselälle, neljä Muotkanruoktuun ja loput Giellatuvalle.

Sunnuntaina neljätoista vaeltajaa lähti Sulaojalta Kevon reitille, loput jäivät päiväretkeläisiksi.

Ohitimme Sulaojan lähteen vasemmalle suuntautuvaa polkua pitkin, joten Suomen suurin lähde jäi sivuun. Päiväretkeläiset kävivät erikseen sitä katsomassa. He myös tutustuivat toiseen hienoon erikoisnähtävyyteen, ”Pikku-Kevon” kanjoniin Leammašjohkan laaksossa, jota reunustaa tien varressa pitkä helppokulkuinen skaidi. Se oli niin hieno, että se ristittiin uudelleen ja on nyt ”Kumpen Kevonen”.

Taivallus jatkui Sulaojalta pitkälle jääkauden lopussa raiioon muodostuneelle harjulle, joka erottaa Luopmosjavrrit, Stuorrajávrrin ja Nuorttahjávrrin toisistaan.

Ruktajávrin autiotuvan pihalle pystyttyi nopeasti pieni telttakylä. Syönnin ja alkulevon jälkeen halukkaille oli vielä tarjolla 12 km:n iltalenkki aluksi pitkin Luobmusjärven rantaa kohti kartassa merkittyä kammia. Se olisi ollut tämän jutun kirjoittajalle nostalginen kohde, mutta Kitin suvun saamelaiskammi oli jo hävitetty ja rannalla oli muutama lautamaja paikallisten kalastajien tarpeisiin.

Iltalenkillä tutustuimme erilaisiin luontokohteisiin, luonnonmerkkeihin ja hyvältä näköalapaikalta Piesjeaggin palsasuohon. Palatessa huiputimme 460 m korkean Davimuš Luopmošvarrin, koska Kevon polulta huiput jäävät syrjään.

Vaellus jatkui seuraavana päivänä aluksi erinomaisen Ristenašjávrin leiripaikan kautta. Matkalla näimme kauniita katajikkoja, jäkäläisiä kankaita ja tuulen paljastamia hiekkakuoppia. Polku nousi rannalta Suohpašoaivin rinteelle, josta oli hyvät näkymät sumupilvestä huolimatta. Toinen yöpymispaikka oli kodan tuntumassa, josta oli Kevon kanjonin päähän matkaa enää vajaa kilometri.

Tiistaina lähdimme liikkeelle hyvissä ajoin, vaikka seuraava yöpymispaikka oli Fiellon putouksen äärellä.

Euroopan suurin kanjoni, Kevon kanjoni, on syntynyt aikanaan monen suuren maanjäristyksen tuloksena. Rapautuminen on loiventanut seinämiä kymmenien miljoonien vuosien kuluessa, mutta paikoin pystyseinäinen kanjoni on yhä hyvin näyttävä.

Etelästä tullessa se avautui suorastaan yllättäen silmien eteen ja pysähdytti kulkijat vähäksi aikaa kuvaamaan ja ihastelemaan näkymää.

Kun lähestyimme putousta, tuntui ihmeelliseltä, että sen kohina alkoi kuulua vasta, kun ensimmäiset pärskeet näkyivät. Niin hyvin se oli suojassaan kalliosyvennyksessä.

Fiellogeadggejohkan kammin luona vilisi lapinmyyriä ja yllätykseksi myös yksi rotta näyttäytyi. Telttoja asetettiin myös kammin ja muiden vajojen lähelle, vaikka myyrät juoksivat vieressä ja erään loikoilijan ylikin vilisti myyrä.

Sopuleita vilisti maastossa kaikkialla, vaikka suurvaellusta ei tänä vuonna olekaan, mutta myyrävuosi näytti petojen kannalta ihan mukavalta.

Rauhallisemmat telttapaikat olivat hiukan putouksen suuntaan. Kevon erikoisuus on, että teltoille on varattu puualustat ihan viimeisiä tulentekopaikkoja lukuun ottamatta. Totuttuun tapaan kokoonnuimme iltanuotiolle tarinoimaan, käristämään makkaraa, paistamaan lättyjä ja muuten herkuttelemaan. Fiellon nuotiolla pidimme myös tunnin mittaisen geologisen tuokion alueen historiasta.

Putoukselta jatkoimme vaellusta aluksi kolme kilometriä ylämäkeen Kuivin polkuviitalle. Siitä maasto tasoittui, kunnes tulimme taas kanjonin rinteelle, jossa oli jyrkkää laskua alas tulentekopaikalle. Polku jatkui edelleen kahden kahlaamon kautta ennen melkoista nousua yöpymispaikkaamme Suohpášopman rinteen juurella olevalle lammelle. Polun varressa oli suorastaan runsaasti puolukoita ja kaarnikoita, joista tuli mukava survos aamupuurolle.

Seuraavana päivänä jatkoimme ylängön ja pienen sivulaakson kautta kohti Kevojokea. Kanjoniin laskeutuminen, sen alarinteen jyrkkien nousujen ja laskujen vuoksi päivää pidettiin reitin raskaimpana.

Toisaalta kauniit maisemat vilahtelivat välilä. Polut olivat usein hyvin kivisiä, nousut ja laskut jyrkkiä. Ehkä pitää paikkansa sanonta, että reitti on Suomen vaativin vaellusreitti.

Jyrkillä rinteillä oli useita portaikkoja, joissa oli jopa satoja portaita. Pisimmässä porrassarjassa oli myös muutama levähdyspaikka. Yhdessä kohtaa kallion rinteeseen oli lyöty jopa rautatapit ja pantu tukiköysi ylösnousua varten.

Viimeinen kahluupaikka oli syvin, mutta vesi ulottui vain polviin asti. Yksi vahinko kahlatessa oli sattua, kun tuuli tempasi Paulin perinteikkään hatun virtaan. Nopealla ryntäyksellä ja sauvojen avulla hattu kuitenkin pelastui juuri syvän veden rajalta.
Kahluupaikalta oli vielä 2,5 kilometriä telttapaikalle, mutta siinäkin oli raskautta tarpeeksi kovan päivän päätteeksi. Polku kulki tällä pätkälläkin muutaman hyvän näköalapaikan kautta.

Seuraavana aamuna Kevojoen laaksossa oli sumua. Joen rannan näköalapaikka oli lähellä, joten sumuista jokea oli pakko käydä ihailemassa. Viimeinen taival Utsjokivarteen oli 50 metrin alkunousun jälkeen tasaista ja kävely helppoa. Ruokatauko silti pidettiin välillä, koska odottelimme vastaan tulevia päiväretkeläisiä Bálddotjávrrin taukopaikalla.

Kun bussi vei meidät takaisin Giellatuvalle, osa pystytti teltan, kuten menoiltanakin, mutta valmis iltaruoka ja aamupuuro tekivät kauppansa, eikä enää tarvinnut viritellä Trangioita. Kuuden päivän vaellus Kevon reitillä tarjosi monia nautintoja ja se oli tarkoituskin. Mitään suorituspaineita ei ollut, joten oli hyvin aikaa katsella paikkoja ja nauttia yhdessäolosta.

Tästä kiitos lankeaa vaelluksen suunnittelijoille, jotka varasivat reilusti aikaa.

Jouko Koivu



Sauvoistakin oli apua jyrkillä serpentiinipoluilla. Marjatan ja Paavon tyylinäyte nousussa kohti Suohpášopman yöpymispaikkaa.



Iltanuotiolla riitti tarinaa ja kaikenlaista puuhaa.



Kahluupaikkoja oli neljä. Pauli ja Kerttu kahlaamassa. Kamera on varmistettu vaijeriin ja hattu on turvallisesti kädessä.